

Pedagogisch beleid IKC Prins Johan Friso

Harlingen, april 2019

Inhoud

Inleiding Pedagogisch kader	3
Opgroeien doe je maar één keer	3
Gezamenlijk pedagogisch kader	4
Respect	4
Vertrouwen	4
Samen	4
Bevlogen	4
Stimuleren	4
IKC Prins Johan Friso: visie en kwaliteit	5
IKC Prins Johan Friso: startpunt van ons handelen	5
IKC Prins Johan Friso en opvoeden	6
IKC Prins Johan Friso en talenten	7
IKC Prins Johan Friso en de zorg voor kinderen	7
Pedagogisch klimaat en pedagogisch handelen	9
Kapstokregels	11

Inleiding Pedagogisch kader

Opgroeien doe je maar één keer

Opvoeden is een plicht, een verantwoordelijkheid die volwassenen niet kunnen weigeren. Want zonder opvoeding brengen we de toekomst in gevaar, die van de kinderen zelf en die van de samenleving als geheel. Investeren in en rondom kinderen is dus van uitzonderlijk belang¹.

Het Kindcentrum is een eigentijds antwoord op de omstandigheden waaronder kinderen vandaag de dag opgroeien.

De gezinsomstandigheden waaronder kinderen van nu opgroeien, zijn veranderd. Door de toename van het aantal buitenshuis werkende moeders zitten kinderen vaker op de kinderopvang en buitenschoolse opvang. Ook de wereld waarin kinderen opgroeien, verandert.

Kinderen van nu moeten kennis vergaren, mediawijs worden, zich een gezonde leefstijl eigen maken, emotioneel stabiel zijn, sociaal wellevend, het beste uit zichzelf halen, een democratisch burger worden. Dit vraagt een stevig fundament voor de kinderen die alleen samen kan worden gerealiseerd. Samen met professionals, met ouders en met kinderen.

Opgroeien doe je maar één keer. Die tijd kunnen kinderen niet overdoen. Dan moeten we wel de goede dingen doen. In het belang van kinderen, hun toekomst en de wereld van morgen.

---

¹ Jeanette Doornenbal: Opgroeien doe je maar één keer

Gezamenlijk pedagogisch kader

Het pedagogisch kader van IKC PJF gaat uit van de kernwaarden voor evenwichtig en gelijkwaardig samenleven. De belangrijkste voor ons zijn in ieder geval²:

Respect

We hebben respect voor ieders mening. Handelen naar eer en geweten en altijd vanuit het perspectief van kinderen. Respect voor elkaar als mens en respect voor onze omgeving.

Vertrouwen

We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. We vertrouwen elkaar en nemen de moeite om ons in een ander te verdiepen. Dat verwachten we ook van anderen.

Samen

Samen bereiken we meer. We staan open voor elkaar, geven elkaar ruimte en benutten elkaars kwaliteiten.

Bevlogen

We doen ons werk graag en dat stralen we uit. We willen ons werk elke dag enthousiast en bevlogen doen. Daarmee zijn we een voorbeeld en stimulans voor onze kinderen en voor elkaar.

Stimuleren

We laten talenten bloeien. Van kinderen én van medewerkers. Eruit halen wat erin zit, dat is ons devies.

Bovenstaande principes zijn leidend voor het pedagogisch klimaat en ons handelen.

---

² Bron: Schoolgids PJF 2018-2019 blz 6 - vastgesteld

IKC Prins Johan Friso: visie en kwaliteit

IKC Prins Johan Friso heeft zorg voor kinderen en voedt kinderen op positieve wijze mee op. Wij stimuleren de ontwikkeling en talenten van kinderen. Dit doen wij in een veilige en liefdevolle omgeving waar kinderen zichzelf kunnen zijn en zich thuis voelen. Het kind staat bij ons centraal! We geven ruimte voor ontwikkeling en zelfontplooiing en stimuleren het nemen van initiatieven. Onze professionele medewerkers zijn betrokken en werken met plezier. We werken doelmatig en mensgericht, dat betekent dat we positief en respectvol met elkaar omgaan. We staan open voor nieuwe ideeën, hebben respect voor andere opvattingen en bieden ruimte voor discussie en overleg. Onze pedagogische kwaliteit meten wij door jaarlijks de uitkomsten van ongevallenregistraties en het kindvolgsysteem te evalueren. Elke vier jaar wordt er een Tevredenheids Onderzoek gedaan. Aan de hand van deze evaluaties en onderzoeken passen wij indien nodig ons beleid ons pedagogisch handelen aan om de kwaliteit zo hoog mogelijk te houden.

IKC Prins Johan Friso: startpunt van ons handelen

Wij staan voor een positieve communicatie waarbij naar elkaar luisteren en elkaar respecteren centraal staan, maar waarbij opvoeders de regie houden. De belangrijkste waarde die wij uitdragen is: **Ik ben belangrijk, jij bent belangrijk, onze relatie is belangrijk.**

Door te luisteren en door actief voor te leven hoe er positief met elkaar wordt omgegaan brengen wij deze waarde over. Dit werkt positief voor alle leeftijdsgroepen van baby tot volwassene. Door te luisteren, te spreken vanuit jezelf, te benoemen welk gedrag gewenst is en conflicten harmonieus op te lossen, ontstaan heldere en respectvolle relaties met veel betrokkenheid die de basis bieden voor persoonlijke groei en ontwikkeling. Voor kinderen, maar ook voor onze medewerkers. Daarmee dragen we bij tot de ontwikkeling van een positief zelfbeeld.

Het geeft ons meer mogelijkheden om op te voeden, van elkaar te leren, samen te genieten en zo ervaringen te delen. We zien het op deze manier communiceren als een leerproces wat altijd doorgaat. Op grond daarvan willen we elkaar als collega's ook blijven inspireren.

IKC Prins Johan Friso en opvoeden

Opgroeien doen kinderen niet alleen. Hiervoor hebben zij de wereld om zich heen nodig. IKC Prins Johan Friso staat naast de ouders als het om opgroeien en opvoeden van kinderen gaat. We gaan positief om met kinderen en dragen bij aan het aanleren van waarden en normen. Dat doen we aan de hand van de vier opvoedingsdoelen, zoals deze zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang.

1. Emotionele veiligheid en welbevinden

Om kinderen emotionele veiligheid te bieden en een gevoel van welbevinden te geven, luisteren wij naar kinderen en hun ouders. In de groepsopvang hebben alle kinderen bij ons een eerste vaste verzorger. Hierdoor kan een kind al op jonge leeftijd rekenen op het vertrouwde gezicht van de pedagogisch medewerker, wat belangrijk is voor een veilige hechting voor babies. Ook oudere kinderen hebben baat bij een “eigen” pedagogisch medewerker, die ook de contacten onderhoudt met de ouders.

Onze medewerkers zijn sensitief in de contacten met kinderen, zijn dichtbij en beschikbaar.

Wij werken met vaste stamgroepen en teams in de groepsopvang, met vaste rituelen en in een vast dagritme.

De nabijheid en beschikbaarheid van onze medewerkers en gastouders en het zoveel mogelijk tegemoet komen aan de behoeften van kinderen dragen bij aan een gevoel van veiligheid en welbevinden.

2. Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Wij sluiten aan bij hoe kinderen leren en zich ontwikkelen. We dragen er actief aan bij dat kinderen zich op alle gebieden kunnen ontwikkelen; motorisch, cognitief, communicatief, creatief-beeldend en sociaal emotioneel. Zelfvertrouwen, zelfstandigheid, eigen initiatief en oplossingsgerichtheid vinden wij belangrijke basiscompetenties. Wij geven kinderen ruimte om zelf te leren, zichzelf te ontdekken, zichzelf te kunnen zijn en de mogelijkheid om talenten te ontwikkelen en uit te bouwen. Wij willen kinderen leren duidelijk te zijn over zichzelf, zelf keuzes te maken en op te komen voor de eigen behoeftes. Hierdoor ontwikkelen kinderen een positief zelfbeeld.

3. Ontwikkelen van sociale competenties

Door samen te spelen, leren en leven ontwikkelen kinderen sociale competenties. Door heldere interactie en positieve feedback kunnen we onaanvaardbaar gedrag, ruzies, meningsverschillen en conflicten bijsturen of voorkomen. Op deze manier leren kinderen van elkaar en onze medewerkers. Wij helpen kinderen bij het zelf doen op een niveau wat past bij henzelf, hun leeftijd en de ontwikkelingsfase waarin zij zich bevinden.

IKC Prins Johan Friso en talenten

Iedereen heeft talenten. Voor ons is talentontwikkeling het bieden van uitdaging en geven van ruimte, waardoor kinderen hun eigen 'grenzen en kunnen' ontdekken. Ook onze medewerkers krijgen de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen en in te zetten.

Wij stimuleren kinderen om hun aanwezige talenten te ontwikkelen en nieuwe talenten te ontdekken. Dit doen we met respect voor de eigenheid van het kind.

Kinderen ontwikkelen talenten op allerlei gebieden als zij er ruimte voor krijgen en positief gestimuleerd worden om deze te ontdekken. Door middel van de inrichting van onze ruimtes binnen en buiten, het speelmateriaal en door gerichte activiteiten bijvoorbeeld op het gebied van sport en spel, kunst en cultuur, natuur en milieu, stimuleren wij kinderen actief om hun talenten te ontdekken en uit te bouwen.

IKC Prins Johan Friso en de zorg voor kinderen

IKC Prins Johan Friso deelt de zorg voor kinderen samen met ouders. We hanteren een vast dagritme.

De zorg voor het kind staat in dit dagritme centraal. We vinden een gezonde leefstijl belangrijk en willen daarin een voorbeeld zijn voor kinderen.

De ontwikkeling van kinderen wordt dagelijks gevolgd en middels ons kindvolgsysteem bijgehouden. Jaarlijks wordt de ontwikkeling van het kind besproken met de ouders.

De meeste kinderen ontwikkelen zich voorspoedig. Soms valt een kind op, omdat de ontwikkeling anders verloopt. In overleg en afstemming met ouders zoeken wij manieren om het kind zo goed mogelijk te ondersteunen.

Het pedagogisch beleid in Kinderdagverblijf, Voorschool en Buitenschoolse opvang wordt nader uitgewerkt in pedagogische werkplannen op locatie.

Aandachtspunten hierin zijn:

- Visie en kwaliteit
  - Kindplaatsen en stamgroepen locatie
  - Specifieke visie van de locatie
  - Inrichting kinderdagverblijf/ voorschool
  - Samenvoegen van stamgroepen
  - Verlaten stamgroep en open deuren beleid
  - Drie-uursregeling
  - Ondersteuning

- Opvoeden
  - Groepsregels
  - Afspraken en regels bij gezamenlijk gebruik van ruimtes
  - Dagritme
  - Fruit eten
  - Vrij spelen
  - Brood eten
  - Buiten spelen
  - Ophalen en brengen

- Talentontwikkeling
  - Beschrijving talentontwikkeling

- Zorg voor kinderen
  - Samenwerking in de zorg voor kinderen
  - Vroeg- en voorschoolse ontwikkeling
  - VVE

Pedagogisch klimaat en pedagogisch handelen

De sfeer op ons Kindcentrum, ons pedagogisch klimaat straalt een democratische opvoedingsstijl uit. We bieden kinderen steun en oefenen gelijktijdig gezag uit. Kinderen zijn gebaat bij volwassenen die grenzen stellen en regels hanteren. Dat geeft duidelijkheid en voorspelbaarheid. Kinderen hebben ook steun van volwassenen nodig die reageren op hun signalen en behoeften, die gebruik maken van uitleg, overleg en inspraak, die hen het vertrouwen geven dat ze om kunnen gaan met vrijheid en onzekerheid. Zulke volwassenen willen wij zijn.

Wij handelen vanuit een gezamenlijk kader. Het gaat om bewuste maar ook minder bewuste uitingen van onze pedagogische waarden. Het handelen vertaalt zich in regels, routines en rituelen. Al dan niet vastgelegd op papier.

In ons Kindcentrum moeten leren, spelen, sporten, cultuur opdoen en 'vrije tijd' een evenwichtige plaats krijgen onder de goede leiding van pedagogische medewerkers en leerkrachten.

De regels, gebruiken en rituelen

De regels, gebruiken en rituelen die wij met elkaar afspreken en hanteren zijn:

Begroeten en afscheid nemen

We begroeten altijd de kinderen aan het begin van de dag en het eind van de dag nemen we afscheid

Dagindeling en ritme

Wij zorgen voor duidelijke regels. Een vaste structuur van de dag geeft de kinderen herkenning en duidelijkheid. In KDV, Voorschool en onderbouw basisschool maken we het dagritme visueel duidelijk.

Opruimen en schoonhouden

We zijn gezamenlijk eigenaar van het Kindcentrum. We zijn verantwoordelijk voor onze eigen en andermans spullen. We zetten ons, medewerkers, kinderen en ouders, samen in voor het schoon en heel houden van ons Kindcentrum.

Omgang met ouders

Vanuit pedagogisch partnerschap pakken we de omgang met ouders op. Zo starten we ieder schooljaar met een individueel gesprek met ouder en kind, het startgesprek. Dit gesprek heeft als doel om de relatie met ouders vanaf het begin van het schooljaar (opnieuw) te versterken zodat er een goede samenwerking met elke ouder ontstaat.

Vieren van verjaardagen

We vieren de verjaardagen van de kinderen door voor ze te zingen en ze kunnen trakteren. We stimuleren het trakteren op gezonde dingen. Kinderen gaan alleen de klassen rond in hun eigen unit.

Welke feesten vieren we

De algemene feesten worden gevierd: Sinterklaas, Kerst, Pasen.

Overgangen van kinderen

Het gaat hierbij om de wisselingen van jaargroepen, om de overgang van de Voorschool naar de basisschool, van de basisschool naar het VO, maar ook om de dagelijkse overgang naar de BSO of naschoolse activiteit. Zorgvuldigheid is het sleutelwoord.

Inrichting en gebruik van ruimtes, waaronder leerpleinen

De ruimtes zijn zo ingericht dat ze voor meerdere doeleinden te gebruiken zijn. Ze kunnen door iedereen worden gebruikt. Kinderen kunnen zelfstandig gebruik maken van een ruimte met de materialen die daar voor handen zijn.

Groepsvorming

Kinderen zitten in een groep, dat is hun basis. De groep biedt veiligheid en geborgenheid. De pedagogisch medewerker of de leerkracht is een anker voor het kind. We maken kinderen medeverantwoordelijk voor de sfeer in de groep.

Doorgaande lijn

We geven de doorgaande lijn vorm in ons pedagogisch klimaat en handelen. Regels en routines zijn op elkaar en op de leeftijd afgestemd. Alle regels zijn positief opgesteld (bv. We lopen door de gang of We letten op kleinere kinderen) Iedereen houdt zich daaraan.

Opvallende kinderen

We spelen zo goed mogelijk in op de onderwijs- en ontwikkelbehoeften van de kinderen die opvallen. Dit bespreken we in de unit-vergaderingen.

Omgaan van kinderen onderling

We streven naar een veilig klimaat voor alle kinderen. We stralen uit dat we één kindcentrum zijn, de oudere kinderen dragen medezorg voor het welbevinden van de jongere kinderen. Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor alle kinderen en handelen daar ook naar. We luisteren goed naar de kinderen, geven complimentjes en spreken de kinderen aan op hun gedrag.

Omgang met collega's

Wij zijn één team. We werken samen voor onze kinderen. We werken met elkaar samen, staan open voor elkaar, we luisteren naar elkaar, maar spreken elkaar ook aan op afspraken en uitgangspunten.

Risicosignalen van ouders, collega's, omgeving

We hebben een open houding, daarin past ook het bespreekbaar maken van risicosignalen uit de omgeving. Deze signalen worden serieus genomen en er wordt actie ondernomen.

Opvoedende en begeleidende taak

Bij het uitvoeren van onze taak als opvoeder en begeleider is voor ons het uitgangspunt dat ieder kind uniek is. Wij geven kinderen ruimte, vrijheid en zorgen voor geborgenheid. We laten kinderen eerst zelf problemen oplossen. Als ze hulp nodig hebben doen we dat vragenderwijs.

Kapstokregels

Op ons Kindcentrum willen we voor iedereen een fijn klimaat creëren. Onze regels en afspraken brengen we met behulp van “Kapstokregels” onder de aandacht. Het zijn afspraken die bijdragen aan een fijne omgeving voor ouders, leerlingen, leerkrachten en bezoekers.

Elke maand wordt er één kapstokregel bijzonder benadrukt:

- Voor groot en klein zullen we aardig zijn
- Voor alle spullen zorgen wij goed, omdat je ze weer gebruiken moet/ Als we goed voor onze spullen zorgen, kunnen we ze weer gebruiken morgen!
- Binnen is een wandelgebied, buiten hoeft dat lekker niet/ Rustig lopen in de klas. Buiten geef je lekker gas!
- We helpen elkaar bewust, iemand die zelfstandig werkt laten we met rust
- Als ik zeg STOP, houd jij echt op / Zeg jij stop? Dan houd ik op!
- Ik weet hoe ik werken moet, want luisteren dat doe ik goed

Voor groot en klein
zullen wij aardig zijn.

Voor alle spullen zorgen wij goed,
omdat je ze weer gebruiken moet.

Binnen is het
wandelgebied.

Buiten hoeft dat
lekker niet.

Als ik zeg **stop**,
houd jij echt op.

Ik weet hoe ik werken moet
want luisteren dat doe ik goed.

